

Bottenår för fjällräven och flera andra arter

Fjällräv vid uppfödningens anläggningen på norska Dovrefjell. Valparna därifrån ska förstärka den akut hotade vilda fjällrävsstammen.

Fjällen ligger tomma och öde. Lämlar och andra smågnagare lyser med sin frånvaro. Hela förra vintern förflöt utan att man hörde ugglornas hoanden. Kungsörnarna fick fram betydligt färre ungar än under normala år, åtminstone i Jämtlands län. Ripjakten på statens mark i länet har ställts in helt på grund av att riporna har misslyckats med sin föryngring. För fjällräven har det varit ett sämre år än på mycket länge.

I Norge har man inte kunnat konstatera en enda föryngring. I Sverige hittade man under sommaren två kullar med ungar. Båda dessa kullar föddes i Jämtland/Härjedalen, i det större fjällområde som i fjällrävssammanhang går under namnet Helagsområdet. Snart visade det sig att valparna från dessa båda föryngringar var försvunna, sannolikt hade de dött.

En enda valp, en ensam överlevare, levde dock ännu i slutet av augusti. Valpen var då förhållandevis stor och välnärd. Kanske är det den enda fjällrävsvalpen som överlever det här bottenåret och kanske får den till och med chansen att uppleva nästa lämmeltopp?

VAD BEHÖVER FJÄLLRÄVEN? KANSKE KAN BOTTENÅRET GE NYA SVAR

Situationen är naturligtvis trist, men samtidigt lite spännande. En del intressanta frågeställningar kan kanske få sina svar efter ett sådant här bottenår.

Uppenbarligen räcker det inte med enbart stödutfodring för att vilda fjällrävar ska lyckas

föda fram och föda upp sina valpar. Beror det på fodrets sammansättning och kvalitet? Eller är fjällrävarna beroende av lämlar på mer än ett sätt, mer än som föda? Kanske kräver våra skandinaviska fjällrävar den stimulans som lämlar och andra smågnagare kan tänkas ge för att parning och valpproduktion ska fungera optimalt?

Låt oss nu hoppas att tillräckligt många fjällrävar lyckas klara sig igenom krisen. Kanske är det nu stödutfodringarna gör störst nytta?

En annan fundering är om ett sådant här bottenår kan tänkas påverka de rödrävar som lever i fjällen negativt i än högre grad än fjällrävarna. Den lilla fjällräven är sannolikt bättre anpassad än rödräven till kraftigt varierande smågnagartillgång i en tuff fjällmiljö. Om så är fallet, kan det kanske få till följd att fjällräven är bättre rustad än rödräven att ta tillfället att föryngra sig nästa gång vi får en uppgång i antalet smågnagare. Kanske får fjällräven, efter ett sådant här bottenår, ett försprång framför rödräven när det gäller deras inbördes konkurrensförhållande? Nästa

gnagartopp blir spännande! Kanske kommer den redan nästa år? Det syns en del tecken på att det börjar vända.

ÖVER 100 UPPFÖDDA FJÄLLRÄVSVALPAR I NORGE KAN BIDRA TILL RÄDDNING

Avelsstationen på Dovrefjäll i Norge har nu producerat mer än 100 valpar under de fyra år som stationen har varit verksam. Stationen togs i bruk hösten 2005. Året därpå föddes sex valpar. Sedan dess har antalet födda valpar successivt ökat. År 2007 föddes 20 valpar och år 2008 föddes 38 valpar. I år har man producerat 38-40 valpar och dessa kommer nu att användas för utsättning i lämpliga områden.

TEXT OCH FOTO:

MATS ERICSON / TAIGA NATURE & PHOTO

Mer information om fjällräven finns på websidan: <http://go.to/sefalo>. Vill du läsa mer om avelsstationen, och även se uppdaterade fjällrävsbilder från deras webbkamera direkt på nätet, kan du gå in på websidan: nidaros.nina.no/avlvsprojekt-start.htm.

Stöd Fjällräven

– AKUT HOTAD I VÅR FJÄLLVÄRLD!

PG 833 13 74-2 / PROJEKT FJÄLLRÄVS VÄNFÖRENING

Under de senaste 10 åren har stödutfordring och andra för fjällräven viktiga stödåtgärder genomförts med medel från bl. a. EU-s LIFE-fond. EU-projektet avslutades 2008. Arbetet genomförs därför nu med ordinarie medel från Naturvårdsverket/Länsstyrelserna och med bidrag från Världsnaturfonden WWF och företaget Fjällräven.

Våra fjällrävar behöver mer hjälp och vi är mycket tacksamma för varje bidrag, stort eller litet. Vi garanterar att varje krona används för forskning och bevarande av den svenska fjällrävsstammen. Pengarna kommer att användas bl. a. till stödutfodring, för att förbättra fjällrävens möjligheter att överleva i våra fjäll.

Som tack för ditt bidrag får du två gånger per år ett elektroniskt utskick med en lägesrapport för fjällräven i Sverige. Ange din e-postadress vid inbetalning av bidraget. De bidragsgivare som så önskar kommer att presenteras på vår hemsida. Om du företräder ett företag som vill sponsra Projekt Fjällräv – kontakta oss för vidare information.

Bidrag till fjällräven administreras av Projekt Fjällrävs Vänförening som bildades 2008 med uppgiften att verka för bevarande av fjällräven i Sverige.

FÖR MER INFORMATION, BESÖK VÅR HEMSIDA: [HTTP://GO.TO/SEFALO](http://go.to/sefalo)

FÖR FRÅGOR, KONTAKTA:

ANDERS ANGERBJÖRN, ANDERS.ANGERBJORN@ZOOLOGI.SU.SE

TOMAS MEIJER, TOMAS.MEIJER@ZOOLOGI.SU.SE